

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11CoCsp/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8619201285
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8619201285.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovalovej v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX/XX, XXX XX D., zastúpená Mgr. Stanislavou Tichou, advokátkou, so sídlom Zakvášov 1519/55, 017 01 Považská Bystrica, IČO: 46484914, proti žalovanému: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o zaplatenie 805,16 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 31.01.2022, č.k. 1Csp/68/2019-128, jednohlasne takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok súdu prvej inštancie.
- II. Žalobkyni proti žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit:

„I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 805,16 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 26.11.2019 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobkyňa má nárok proti žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím.“

Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol, že žalobkyňa sa žalobou voči žalovanému domáhala zaplatenia 805,16 eur s príslušenstvom. Rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 1Csp/68/2019-78 zo dňa 17.2.2022 súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 805,16 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 26.11.2019 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Uznesením Krajského súdu Prešov č.k. 11CoCsp/14/2020-108 zo dňa 1.7.2021 súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Po vrátení veci bolo úlohou súdu zaoberať sa dôvodnosťou vznesenej námietky premlčania, dostatočne zistiť skutkový stav a opätovne vec prejednať a rozhodnúť. Súd po vrátení veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi a zistil, že zo žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/ zmluva o revolvingovom úvere na čl. 4 spisu v bode 5. Údaje o požadovanom spotrebiteľskom úvere revolvingového typu dlžník žiadal spoločnosť PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o. o poskytnutie úveru vo výške 1.200,- eur, ktoré sa zaviazal vrátiť v 36 splátkach vo výške 42,46 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť 1.648,56 eur, predpokladaná RPMN za úver 27,02 %, ročná úroková sadzba 17,76 %, priemerná RPMN za úver 34,42 %, celková čiastka revolvingu 1.200,- eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť 1.648,56 eur, predpokladá RPMN

27,02 %, ročná úroková sadzba revolvingu 17,76 %. Z bodu 6. Údaje o schválenom spotrebiteľskom úveru revolvingového typu uvedenej zmluvy, súd zistil informatívny údaj o mesačnej platbe 69,78 eur, poskytnutá čiastka úveru 1.200,- eur, počet splátok 36 vo výške 42,46 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť 1.648,56 eur, RPMN za úver 26,59 %, ročná úroková sadzba 17,76 %, priemerná RPMN za úver 34,42 %, poskytnutá čiastka revolvingu: 1.200,- eur, celková čiastka pri revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť (t.j. revolving + úroky za celú dobu čerpania revolvingu): 1.648,56 eur, predpokladá RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 26,59 %, ročná úroková sadzba revolvingu 17,76 %, ročná úroková sadzba úrokov z omeškania: 5,05 %, poplatok za poskytnutie úveru 120,- eur.

Právne vec posúdil v zmysle ust. § 3 ods. 1, § 39, § 44 ods. 1, 2, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2 a 5, § 54 ods. 1, 2, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 457, § 517 ods. 2, § 563 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy („ZoSÚ“), § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení platnom od 1.2.2013.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že úverová zmluva zo dňa 26.3.2015 obsahuje iné údaje v časti vyznačenej spotrebiteľom v bode 5., ako údaje o požadovanom revolvingovom úvere (RPMN 27,02 %) a iné v akceptácii návrhu zo strany dodávateľa v bode 6. zmluvy (RPMN 26,59 %), ako údaje o schválenom revolvingovom úvere, a to pokiaľ ide o výšku RPMN. Žalobkyňa podpísala zmluvu po vyplnení bodu 5. dňa 23.3.2015 a žalovaný ju podpísal po vyplnení bodu 6. dňa 26.3.2015. Vyplnenie bodu 6. žalobcom je s poukazom na § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka novým návrhom na uzavretie zmluvy, čo však žalobkyňa neakceptovala, preto nedošlo k vzniku dvojstranného právneho úkonu, a teda k vzniku úverovej zmluvy. Na uvedenom nič nemení ani jednostranné oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi na č.l. 6 spisu. Nedošlo tak k uzatvoreniu zmluvy v písomnej forme so všetkými zákonnými náležitosťami podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a finančné prostriedky teda žalovaný poskytol žalobkyňi bez právneho dôvodu. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný poskytol reálne žalobkyňi sumu 1.080,- eur, keďže žalovaný si oproti úveru započítal poplatok za poskytnutie služby vo výške 120,- eur a žalobkyňa doposiaľ vrátila sumu 1.885,16 eur. Žalovaného súd preto zaviazal na zaplatenie sumy 805,16 eur (1.885,16 eur – 1.080,- eur), ktorá predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, ktoré prijal od žalobkyne bez právneho dôvodu. Súd zaviazal žalovaného aj na zaplatenie úrokov z omeškania v zákonnej výške od 26.11.2019 do zaplatenia, teda od doručenia žaloby žalovanému, pričom žalobu je potrebné považovať za výzvu na zaplatenie podľa § 563 Občianskeho zákonníka. Súd dodal, že aj v prípade, že by žalovaný preukázal uzatvorenie úverovej zmluvy v písomnej forme, uzavretá zmluva nespĺňa zákonné požiadavky uvedené v § 9 ods. 2 písm. f), k) ZoSÚ, preto predmetný úver by bolo potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, a zároveň vyžadoval rozčlenenie dohodnutej splátky na jednotlivé zložky, teda istinu, úroky a poplatky. Nesplnenie tejto povinnosti malo za následok sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.

Po vrátení veci sa súd v zmysle usmernenia odvolacieho súdu zaoberal dôvodnosťou vnesenej námietky premlčania vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe. Námietku premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorú vzniesol žalovaný, považoval súd za neodôvodnenú. Na predmetnú vec súd aplikoval objektívnu trojročnú premlčaciu dobu podľa § 107 ods.2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia bola podaná na súd dňa 17.7.2019 (č.l. 13 spisu). Podľa potvrdenia E. D. zo dňa 17.7.2017 - zamestnávateľa žalobkyne, boli žalobkyňi realizované zrážky zo mzdy vo výške 69,78 eur od 1.9.2015 do 30.6.2017. Spolu bola žalobkyňi zrazená suma vo výške 1.535,19 eur. Subjektívna premlčacia doba plynie od momentu, kedy ten, na úkor koho bolo bezdôvodné obohatenie získané, skutočne zistí, že môže podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, a to bez ohľadu na to, že sa o tom mohol dozvedieť skôr. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná), nielen predpokladaná vedomosť oprávneného. Žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela po konzultácii s právnou zástupkyňou dňa 17.7.2017 a žalobu podala dňa 17.7.2019, teda v dvojročnej subjektívnej premlčacej

dobe. Z hľadiska plynutia subjektívnej premlčacej doby dvoch rokov je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia na jeho úkor a o subjekte, ktorý sa bezdôvodne obohatil, pričom je irelevantné, kedy sa oprávnený subjekt mohol dozvedieť o uvedených skutočnostiach.

Súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 805,16 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 26.11.2019 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Na zaplatenie úrokov z omeškania zaviazal žalovaného v zákonnej výške od 26.11.2019 do zaplatenia, teda od doručenia žaloby žalovanému, pričom žalobu je potrebné považovať za výzvu na zaplatenie podľa § 563 Občianskeho zákonníka.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP.

V zákonom stanovenej lehote podal žalovaný voči tomuto rozsudku odvolanie, ktoré odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil uplatnenie žalovaného nároku v subjektívnej premlčacej lehote. Medzi dňom splnomocnenia a doručením žaloby na súd uplynuli viac ako dva roky, a preto žaloba a ňou žalované právo bolo uplatnené po uplynutí subjektívnej premlčacej lehoty. Vzhľadom na to, že splnomocnenie bolo udeľované dištančným spôsobom, jeho podpísaniu dňa 17.7.2017 predchádzalo už skoršie poskytnutie informácií o dôvodoch pre jeho udelenie. Ak by súd správne komplexne vyhodnotil všetky skutočnosti spojené s udelením splnomocnenia, potom by musel dospieť k záveru, že vzhľadom na spôsob udelenia splnomocnenia mal žalobca informácie o práve uplatňovanom na súde už skôr ako 17.7.2017. Žaloba bola na súde podaná po uplynutí dvojnásobnej subjektívnej premlčacej doby a vzhľadom na námietku premlčania podanú žalovaným je daný dôvod na zamietnutie žaloby. Súd prvej inštancie rozhodol na základe záveru, že na strane žalovaného došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, lebo úver poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere je bezúročný z dôvodu neuvedenia doby trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti. Súd prvej inštancie však neposudzoval zmluvu o úvere ako celok. Zmluva o úvere je tvorená ustanoveniami nachádzajúcimi sa nielen v listine označenej ako žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluva o revolvingovom úvere, ale aj zmluvnými dojednaniami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy a prílohy tvoriace súčasť zmluvy. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/9/2019 zo dňa 27.5.2020, rozhodnutia odvolacích súdov a rozhodnutie Súdneho dvora EÚ v rozhodnutí vo veci C-42/15, pričom uviedol argumentáciu, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietne.

Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za správny a dostatočne zdôvodnený. Pre vyslovenie záveru, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov stačí, ak zmluva neobsahuje len niektorú z uvedených náležitostí. Žalovaný vo svojom odvolaní neuviedol žiadne nové skutkové okolnosti, s ktorými by sa žalobkyňa mala oboznámiť, nakoľko tieto uviedol už vo svojom predchádzajúcom odvolaní. Preto poukázala na svoje vyjadrenie k odvolaniu žalovaného zo dňa 29.5.2020. Súd prvej inštancie sa s týmito odvolacími dôvodmi vysporiadal už vo svojom rozhodnutí zo dňa 31.1.2022. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 380 a 381 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 2 CSP a contrario, pretože vo veci nebolo potrebné nariaďovať pojednávanie z dôvodu, že nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval to ani dôležitý verejný záujem. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu i na webovej stránke súdu. Po prieskume napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu ani zrušenie napadnutého rozsudku.

Vec napadla na tunajší súd dňa 1.8.2022. Po pozitívnej lustrácii spočívajúcej v zistení, že jej predchádza vec sp.zn. 11CoCsp/14/2020, bola novonapadnutá vec pridelená do súdneho oddelenia 11CoCsp so sp.zn. 11CoCsp/10/2022, v ktorom predsedníčkou senátu a sudkyňou spravodajkyňou bola JUDr. V. Zofáková. Táto dňom 31.8.2022 prestala byť sudkyňou tunajšieho súdu, preto podľa Dodatku č. 8 k Rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove na rok 2022 bola prerozdelená do senátu 14CoCsp, ktorý v nadväznosti na ďalšie personálne zmeny v obsadení tunajšieho súdu sudcami podľa RP KS v Prešove na rok 2023 v znení Dodatku č. 1 prejednal vec v zložení uvedenom v úvodnej časti tohto rozhodnutia.

V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd prejedná vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolací súd konštatuje, že vo veci sa na súde prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav potrebný pre rozhodnutie o podanej žalobe. V zmysle ustanovenia § 383 CSP je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. V priebehu odvolacieho konania nenastali skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu tohto skutkového stavu. Napokon odvolateľ v uplatnených odvolacích dôvodoch neuvádza také konkrétne výhrady, ktoré by zmenili skutkové zistenia súdu prvej inštancie a vo vzťahu k právnemu posudzovaniu dátumu určujúceho začiatok plynutia premičacej doby sú relevantné právne hodnotenia zistených skutočností aj v nadväznosti na ďalej uvedenú judikatúru Najvyššieho súdu SR. V zmysle ustanovenia § 387 ods. 3 CSP sa odvolací súd v tomto rozhodnutí vporiadava i s ďalej uvedenými vyjadreniami strán, na ktoré nedostatočne, či nie úplne reagoval súd prvej inštancie.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia v zmysle ust. § 365 ods. 1 CSP písm. h) odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (rozhodnutie NS SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010).

Od rozhodnutia súdu prvej inštancie došlo ku prijatiu viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ktoré boli zverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a na ktorých aplikáciu odvolací súd poukazuje v ďalších dôvodoch tohto rozhodnutia. Pre ich aplikáciu je relevantné ustanovenie Čl. 2 Základných princípov CSP, podľa ktorého právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

V nadväznosti na to treba uviesť aj to, že ak súd prvej inštancie vyvodil záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru okrem iného aj s akcentom na v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádzané, že podľa úverovej zmluvy uzatváranej v predmetnej veci 26.3.2015 sa žiadalo, aby sa v nej uvádzal presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach, tak potom sa s týmto názorom súdu prvej inštancie nemožno stotožniť. Treba totiž uviesť (s poukazom aj na vyššie uvedený čl.2 Základných princípov CSP), že túto otázku posudzoval dovolací súd vo viacerých svojich rozhodnutiach, v ktorých aj v spojení so závermi z rozsudku ESD zo dňa 9.11.2016 v právnej veci C-42/2015 Home Credit Slovakia, a.s. proti F. A. privodil záver, podľa ktorého eurokonformným výkladom ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je nielen možný, ale aj potrebný, v zmluvách uzatváraných podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Išlo o viaceré rozhodnutia dovolacieho súdu a len príkladmo možno poukázať na

rozhodnutia sp.zn. 2Cdo/229/2019, 8Cdo/121/2019, 7Cdo/101/2019, 4Cdo/211/2017. K judikátornej záväznosti takýchto záverov z rozhodnutí dovolacieho súdu, opakovane prijatých viacerými senátmi NS SR, vid' aj napr. Bulletin Slovenskej advokácie 11/2016, JUDr. Moravčíková A., PhD., Judikatúra a pojem ustálená rozhodovacia prax, s. 27 – 32 „ Pokiaľ rozhodnutie publikované nebolo, o jeho judikátornej záväznosti možno hovoriť vtedy, keď v ňom formulovaný právny názor opakovane potvrdil najvyšší súd, kedy ide skutočne o ustálenú judikatúru, teda o názor najvyššieho súdu, nie iba o názor jedného senátu“.

V zhode so súdom prvej inštancie ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“). Zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatváraná medzi stranami sporu je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatvorení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa je spotrebiteľ, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmlúv alebo jej zmeny, pričom aj zmluva o spotrebiteľskom úvere túto charakteristiku spíňa.

Pre potreby rozhodnutia o podanom odvolaní bolo potrebné sa vypoariadať s námietkami odvolateľa týkajúcimi sa ním uplatnenej námietky premlčania, najmä času, od ktorého začala plynúť subjektívna dvojročná premlčacia doba.

Aj v nadväznosti na závery plynúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 5Cdo/29/2021, zverejneného v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 2/2022 pod č.Rc14/2022 , vychádzajúc i z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 51/2020 zo dňa 09. júna 2020, je aj v predmetnej veci nutné skúmať: 1/ ktorá skutková okolnosť (skutkové okolnosti) je (sú) podstatné pre nadobudnutie vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, potrebnej pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby, 2/ ktorým momentom spotrebiteľ nadobúda skutočnú vedomosť o uvedenej podstatnej skutkovej okolnosti (skutkových okolnostiach) a 3/ o ktorú skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia v tomto prípade ide. Dovolací súd pritom konštatoval, že

Premlčanie (inveteratio) je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok možno odvrátiť námietkou premlčania. Použitie tohto spôsobu obrany má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva. Súd sa môže zaoberať vznesenou námietkou premlčania bez toho, aby skúmal samotnú existenciu subjektívneho práva veriteľa. Premlčaním (na rozdiel od preklúzie) právo samo osebe nezaniká, len sa oslabuje v tej svojej zložke, ktorá predstavuje nárok. Subjektívne právo aj po aplikácii námietky premlčania trvá ďalej vo forme naturálneho záväzku, ktorého uplatniteľnosť je ale obmedzená na dobrovoľné splnenie povinným. Pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje kombinované premlčacie doby, a to subjektívnu dvojročnú a objektívnu trojročnú, v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia desaťročnú. Odlišný a na sebe nezávislý je začiatok a priebeh ich plynutia aj ich skončenie. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je potrebné vychádzať zo skutočnej, nie z predpokladanej vedomosti oprávneného o tom, že na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo a kto ho získal. Touto vedomosťou ustanovenie §-u 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemieni znalosť právnej kvalifikácie, ale skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodit'. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby možno spájať s okamihom, v ktorom si žalobca musel byť vedomý toho, že bez existujúceho právneho dôvodu plnenia previedol na účet žalovaného vyššiu čiastku. Významné nie je, či oprávnený subjekt má právne znalosti, aby bol subjektívne schopný posúdiť tieto skutkové okolnosti a zistiť, že zmluva, podľa ktorej plnil, je neplatná. Nejde o vedomosť právnej kvalifikácie podľa § 107 Občianskeho zákonníka, ale o znalosť skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodit'. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol

o získaní tohto bezdôvodného obohatenia dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti prípadne aj skôr.

Dovolací súd akcentuje špecifickosť situácie, vzniknutú a vyvolanú osobitosťou právnej úpravy spotrebiteľského práva, najmä zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného k 29.6.2012 (ďalej aj „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), na ktorú je potrebné pamätať v tomto súdnom konaní. Aj v tejto špecifickej situácii je ale pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia potrebné skúmať okamih, kedy oprávnený subjekt (t. j. spotrebiteľ) nadobudol skutočnú skutkovú vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

Za skutkovú okolnosť (skutkové okolnosti), ktorá je (sú) podstatná pre nadobudnutie vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, potrebnej pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby, je podľa názoru dovolacieho súdu potrebné považovať skutočnú vedomosť spotrebiteľa o tom, že nemá (nemal) plniť splátky spotrebiteľského úveru vo výške dohodnutej v úverovej zmluve. Bez tejto vedomosti je spotrebiteľ v presvedčení, že jeho povinnosťou je (bolo) plniť zmluvne dohodnutý záväzok a splácať dlh splátkami vo výške dohodnutej v zmluve, ktorej návrh riadne a podľa dôvery spotrebiteľa v súlade so zákonom vypracoval veriteľ – dodávateľ ponúkajúci svoj produkt. Nestačí preto len predpokladať, že oprávnená osoba skutkové okolnosti mohla vedieť, alebo sa ich mohla alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť. Dovolací súd zdôrazňuje, že spotrebiteľova vedomosť o tom, že výška splátok (resp. celého konečného dlhu zahŕňajúceho aj úroky a poplatky) je v úverovej spotrebiteľskej zmluve uvedená nesprávne, je sama osebe skutkovou okolnosťou, nie okolnosťou právnou (zistenie o rozpore takéhoto zmluvného dojednania so zákonom je len dôvodom nadobudnutia tejto vedomosti).

Otázku nadobudnutia skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, nemožno oddeliť od ustálenia momentu, kedy spotrebiteľ túto vedomosť získal. Ide totiž o to, či je možné pri každej zmluve o spotrebiteľskom úvere a u každého spotrebiteľa automaticky usudzovať nadobudnutie skutočnej vedomosti o bezdôvodnom obohatení len na základe spotrebiteľovej dôkladnej znalosti obsahu zmluvy o úvere a povinnosti plnenia na účet veriteľa, čo by v podstate znamenalo prezumpciu jeho vedomosti o rozpore jej (niektorých) ustanovení so zákonom. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/1/2012 uviedol, že starorímsky princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria bdelym) v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. V uznesení sp. zn. 6MCdo/9/2012 zo dňa 16.1.2013 najvyšší súd doplnil, že ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutná pre zvýšenie životnej úrovne a kvality života občanov. Poukázal na povinnosť súdu rešpektovať základné právo na spravodlivú súdnu ochranu zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktoré sa zaručuje nielen tomu, kto uplatňuje svoje práva, ale aj tomu, proti komu je nárok uplatňovaný. Najvyšší súd tiež uviedol, že rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere. Jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Hoci najvyšší súd v uvedenom konaní posudzoval oprávnenie exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej doložky a samotnú platnosť rozhodcovskej doložky, tieto závery sú platné aj v tejto dovolacím súdom posudzovanej kauze, a to tiež s poukazom na článok 6 základných princípov medzičasom prijatého Civilného sporového poriadku (princíp ochrany tzv. slabšej strany sporu).

Na základe východísk uvedených vyššie dovolací súd uviedol, že podstatnou skutkovou okolnosťou, ktorú by sa mal spotrebiteľ dozvedieť, aby mu začala plynúť subjektívna premlčacia lehota, je vedomosť o tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pri skúmaní momentu, kedy spotrebiteľ nadobudol vyžadovanú skutočnú (preukázanú) vedomosť o tejto podstatnej skutkovej okolnosti (viď uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 413/2013) je potrebné si uvedomiť, že ide o subjektívny okamih, v ktorom sa spotrebiteľ dozvie také skutkové okolnosti, ktoré mu umožnia uplatniť svoje práva v súdnom konaní žalobou o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď sa jeho právo stalo nárokom (*actio nata*). Rozhodujúce nie je, či možnosť dozvedieť sa tieto skutočnosti mal už skôr. Aj v prejednávanej spore je potom potrebné individualizovať, kedy žalobkyňa nadobudla vedomosť o tom, že došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a kto sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. Vychádzať treba z reálneho momentu, kedy sa žalobkyňa dozvedela o tom, že sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/121/2009). V prejednávanej spore je potrebné vychádzať z momentu, kedy si žalobkyňa sama musela byť vedomá, že bez existujúceho (platného) právneho dôvodu previedla na účet žalovaného určitú čiastku resp. čiastky. Týmto momentom je aj podľa dovolacieho súdu porada, ktorú absolvovala žalobkyňa ako priemerná spotrebiteľka – fyzická osoba s jej právnou zástupkyňou, kedy sa dozvedela o rozpore niektorých jednotlivých konkrétnych dojednaní zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere so zákonnou úpravou (túto vedomosť je potrebné odlišovať od znalosti právnej kvalifikácie plnenia poskytnutého žalobkyňou nad rámec základnej sumy úveru ako bezdôvodného obohatenia).

Právna úprava bezdôvodného obohatenia vychádza zo zásady, že ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí takéto obohatenie vydať. To, komu je povinný bezdôvodné obohatenie vydať (§ 456 OZ) vyplýva z konkrétneho právneho dôvodu, na základe ktorého záväzok vydať bezdôvodné obohatenie vznikol. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, z neplatného právneho úkonu, z právneho dôvodu, ktorý odpadol, z nepoctivých zdrojov alebo tým, že sa za iného plnilo, hoci mal podľa práva plniť sám (§ 451 ods. 2, § 454 OZ). Pre vyriešenie otázky, o ktorú skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia ide v posudzovanom spore, treba prihliadať na právnu úpravu zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase vzniku záväzkového vzťahu žalobkyne a žalovaného (23. – 26.3.2015). Podľa § 11 ods. 1 uvedenej právnej úpravy sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1, b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa. Z citovanej právnej normy vyplýva, že následkom dohody zmluvných strán odporujúcej tam uvedeným ustanoveniam zákona o spotrebiteľských úveroch je tzv. fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru („považuje sa“). Ide teda o prípad bezdôvodného obohatenia, ktorý nastáva v dôsledku existencie osobitnej sankcie postihujúcej jednu zo zmluvných strán, upravenej priamo v zákone. Ako uviedol ústavný súd v už spomínanom náleze sp. zn. I. ÚS 51/2020: „Nemožno pochybovať o tom, že bezúročnosť úveru nastupujúca ako *ex lege* dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch má v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie. Ide o špecifický predpoklad vzniku bezdôvodného obohatenia. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktačnej fázy, pričom však toto porušenie nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej zmluvy ako takej.“ Túto špecifickú situáciu je možné najviac pripodobniť k vadnosti písomne uzavretej zmluvy (inej ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere), z ktorej zmluvné strany v domnení, že sú ňou viazané plnili, ale v dôsledku vadnosti zmluvy sa dostaví zákonný následok v podobe jej neplatnosti a už poskytnuté plnenie je bezdôvodným obohatením. Uvedené umožňuje dovolaciemu súdu zovšeobecniť, že plnenie spotrebiteľa poskytnuté dodávateľovi nad rámec istiny dohodnutého spotrebiteľského úveru je bezdôvodným obohatením vzniknutým na strane dodávateľa z neplatného právneho úkonu. Zákonná fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru je totiž z hľadiska Občianskym zákonníkom pevne daných skutkových podstát bezdôvodného obohatenia akousi modifikáciou neplatnosti právneho úkonu vyvolanou (danou) špeciálnym charakterom aplikovaného hmotnoprávneho ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch (vzhľadom na neskoršie zmeny a dopĺňanie odsekov v ustanovení § 11 ide v tejto veci o § 11 ods. 1).

Vyššie uvedené závery dovolacieho súdu sú plne súladné s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie vydaného dňa 22. apríla 2021 vo veci LH proti Profi Credit Slovakia s.r.o. (C-485/19). Podstatou

prvej položenej prejudiciálnej otázky bolo určiť, či sa má zásada efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm zaplatených neoprávnene na základe nekalých podmienok v zmysle smernice 93/13 alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami Smernice 2008/48, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu. Súdny dvor Európskej únie (ďalej aj „Súdny dvor“) v odpovedi na túto prejudiciálnu otázku vyložil zásadu efektivity (bod 52. označeného rozsudku) tak, že: „...podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora v prípade neexistencie pravidiel Únie v danej oblasti prináleží vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu, aby na základe zásady procesnej autonómie upravil procesné podmienky týkajúce sa žalôb určených na zaručenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, avšak pod podmienkou, že nie sú menej výhodné ako procesné podmienky, ktoré upravujú podobné situácie podľa vnútroštátneho práva (zásada ekvivalencie), a nevedú k praktickému znemožneniu alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv priznaných právom Únie (zásada efektivity) (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 a C-259/19, EU:C:2020:578, bod 83, ako aj zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i., C-511/18, C-512/18 a C-520/18, EU:C:2020:791, bod 223, ako aj citovanú judikatúru).“ Súdny dvor tiež spresnil (v bodoch 54. a 55. rozsudku), že „povinnosť členských štátov zabezpečiť efektívnosť práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, zahŕňa, osobitne, pokiaľ ide o práva vyplývajúce zo smernice 93/13, požiadavku účinnej súdnej ochrany zakotvenú tiež v článku 47 Charty, ktorá osobitne platí pre procesné podmienky žalôb založených na takýchto právach (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 17. júla 2014, G. E. a H. D., C-169/14, EU:C:2014:2099, bod 35, ako aj z 31. mája 2018, Sziber, C-483/16, EU:C:2018:367, bod 49). S prihliadnutím na tieto skutočnosti je potrebné preskúmať, či také vnútroštátne pravidlo premlčania, aké je uvedené v bode 51. tohto rozsudku, možno považovať za zlučiteľné so zásadou efektivity, pričom toto preskúmanie sa musí týkať nielen dĺžky lehoty, o ktorú ide vo veci samej, ale aj podmienok jej uplatnenia, vrátane právnej skutočnosti zvolenej pre začatie jej plynutia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C-698/18 a C-699/18, EU:C:2020:537, bod 61).“ K začiatku plynutia objektívnej trojročnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia Súdny dvor uviedol, že za okolností, o ktoré ide v prejednávanej veci existuje nezanedbateľné riziko, že sa spotrebiteľ nebude počas stanovenej lehoty dovolávať svojich práv, priznaných právom Únie (keď k premlčaniu v trojročnej premlčacej dobe v zmysle § 107 ods. 2 OZ dôjde aj vtedy, keď spotrebiteľ sám nie je schopný posúdiť, či je zmluvná podmienka nekalá, alebo keď nevedel o nekalej povahe zmluvnej podmienky). Potrebné je zohľadniť znevýhodnené postavenie spotrebiteľa pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a skutočnosť, že je možné, že spotrebiteľia nevedia o svojich právach. Na prvú položenú prejudiciálnu otázku potom Súdny dvor odpovedal, že: „zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice 93/13 alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice 2008/48, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.“

Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2021, sp. zn. 2Cdo 69/2020, zverejneného v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR plynie aj to, že v zmluvách o spotrebiteľských úveroch uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30. apríla 2018 nie je potrebné uvádzať presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Náležitosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 písm. f) zákona sú splnené, ak zmluva obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a údaje, z ktorých možno určiť, dokedy povinnosť platiť úver s príslušenstvom trvá.

Žalobkyňa uzatvorila so žalovaným zmluvu označenú ako „Žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru revolvingového typu/Zmluva o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu“ č. 8500108410, ktorú žalobkyňa podpísala dňa 23.3.2015 a žalovaný dňa 26.3.2015.

V časti 5. zmluvy „Údaje o požadovanom spotrebiteľskom úvere revolvingového typu v EUR (vyplňte)“ sa uvádza, že dlžník žiada spoločnosť PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. o poskytnutie úveru za nasledujúcich podmienok: informatívny údaj o predpokladanej mesačnej platbe (mesačná splátka spolu s platbou podľa

Dohody o poskytovaní služieb, ak bude uzavretá): 69,78 eur, poskytnutá čiastka úveru (úverový limit): 1.200 eur, splatnosť úveru (počet splátok): 36, mesačná splátka (vrátane úrokov): 42,46 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t. j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru + poplatok za poskytnutie úveru): 1.648,56 eur, predpokladaná RPMN za úver (v %): 27,02, ročná úroková sadzba úveru (v %): 17,76, Priemerná RPMN za úver (v %): 34,42, poskytnutá čiastka revolvingu: 1.200 eur, celková čiastka pri revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť (t. j. revolving + úroky za celú dobu čerpania revolvingu + poplatok za poskytnutie revolvingu): 1.648,56 eur, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu (v %): 27,02, ročná úroková sadzba revolvingu (v %): 17,76, poplatok za poskytnutie úveru/revolvingu: 120 eur, účel čerpania úveru: nákup elektroniky.

V časti 6. „Údaje o schválenom spotrebiteľskom úvere revolvingového typu v eur (nevypíňajte)“ je uvedené: informatívny údaj o mesačnej platbe (mesačná splátka spolu s platbou podľa Dohody o poskytovaní služieb): 69,78 eur, poskytnutá čiastka úveru (úverový limit): 1.200 eur, splatnosť úveru (počet splátok): 36, mesačná splátka (vrátane úrokov): 42,46 eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t. j. úver + úroky za celú dobu čerpania úveru + poplatok za poskytnutie úveru): 1.648,56 eur, RPMN za úver (v %): 26,59, ročná úroková sadzba úveru (v %): 17,76, Priemerná RPMN za úver (v %): 34,42, poskytnutá čiastka revolvingu: 1.200 eur, celková čiastka pri revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť (t. j. revolving + úroky za celú dobu čerpania revolvingu + poplatok za poskytnutie revolvingu): 1.648,56 eur, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu (v %): 26,59, ročná úroková sadzba revolvingu (v %): 17,76, ročná úroková sadzba úrokov z omeškania (v %) 5,05, poplatok za poskytnutie úveru/revolvingu: 120 eur. V prípade uzavretia Dohody o poskytovaní služieb Veriteľ bude informovať aj o celkovej sume zahrňujúcej mesačné splátku a mesačnú platbu podľa Dohody o poskytovaní služieb.

Opierajúc sa o ustanovenia Občianskeho zákonníka, prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh (§ 44 ods. 2 OZ), vychádzajúc pritom z toho, že zmluva o spotrebiteľskom úvere má povinnú zákonom predpísanú písomnú formu (§ 9 ods. 1 ZoSÚ), v danom prípade bolo preukázané a nesporné, že žalobkyňa na tlačive žalovaného predložila žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru zo dňa 23.3.2015, ktorá žiadosť v časti 5. obsahovala RPMN za úver 27,02 % (teda rozdielnu od schváleného úveru). Na túto žiadosť zareagoval žalovaný vyplnením dňa 26.3.2015 dovtedy nevyplnenej časti 6. predmetnej žiadosti - zmluvy nazvanej „Údaje o schválenom spotrebiteľskom úvere revolvingového typu v eur (nevypíňajte)“, v ktorej je uvedená RPMN za úver 26,59 %. Keďže údaje o schválenom revolvingovom úvere, obsahujú rozdielne údaje oproti žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru v časti výšky RPMN za úver, nebolo možné toto prijatie návrhu zo strany žalovaného, obsahujúce zmeny, považovať za účinné a konečné, ale v zmysle § 44 ods. 2 OZ ho bolo nevyhnutné považovať za odmietnutie návrhu v dotknutej časti a za nový návrh adresovaný žalovaným žalobkyňi. Vzhľadom na to bolo potom pre platné dojednanie obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere nevyhnutné, aby žalobkyňa tento nový návrh účinne v písomnej forme prijala, k čomu podľa výsledkov vykonaného dokazovania nedošlo. Jeho mlčanie alebo nečinnosť samé o sebe neznamenajú prijatie nového návrhu. Zmluva je totiž viacstranný právny úkon, ktorý vzniká konsenzom ako úplným a bezpodmienečným prijatím návrhu. Text úverovej zmluvy tak fakticky obsahuje 2 rozdielne údaje o RPMN, pričom ani jeden sa účinne nestal súčasťou zmluvy, z čoho treba vyvodiť, že zmluva o úvere riadne uvedenie RPMN neobsahuje. Na uvedenom závere pritom nič nemení obsah bodu 14. danej zmluvy, podľa ktorého riadnym vyplnením a následným podpisom tejto žiadosti/zmluvy všetkými zúčastnenými stranami uzatvoril veriteľ s dlžníkom zmluvu o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu..., ktorý nerieši prijatie návrhu so zmenami. Údaj o RPMN je obligatívnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmysle § 40 ods. 3 OZ písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou..., pričom, ako už bolo uvedené vyššie, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať zo zákona povinne písomnú formu. Keďže potom v danom prípade žalobkyňa nesporne a preukázateľne podpísala iba žiadosť o poskytnutie úveru dňa 23.3.2015, a k schváleniu úveru došlo až doplnením údajov o schválenom revolvingovom úvere žalovaným dňa 26.3.2015 a žalobkyňa tento v podstate sčasti nový návrh zmluvy o úvere nepodpísala, predmetná zmluva o úvere, nebola v zmenenej časti platne písomne uzavretá, pričom jej uzavretie konkludentným spôsobom je v danom prípade vylúčené (§ 9 ods. 1 ZoSÚ v spojení s § 40 ods. 1 OZ). Vychádzajúc z vyššie uvedeného vzhľadom na to, že v písomne uzavretej zmluve o spotrebiteľskom úvere nebola účinne obsiahnutá náležitosť, a to RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ), v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ je v dôsledku toho potrebné predmetný spotrebiteľský úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

K výške RPMN je potrebné uviesť, že táto predstavuje celkové osobné náklady spotrebiteľa, ktorými sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a ktoré sú veriteľovi známe. Z vykonaného dokazovania vyplýva a medzi stranami sporu nie je sporné, že žalovaný v zmluve uviedol poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 1.200,- eur, ale v skutočnosti vyplatil sumu 1.080,- eur, pretože si započítal sumu 120,- eur ako poplatok za poskytnutie úveru.

Odvolačný súd poukazuje na výklad pojmu „celková výška úveru“ obsiahnutý v článku 3 písm. 1) a článku 10 ods. 2 Smernice 2008/48/ES a pojmu „výška čerpania“ obsiahnutých v bode I prílohy I tejto smernice, o ktorých rozhodol Súdny dvor (tretia komora) v rozsudku zo dňa 21. apríla 2016 vo veci C-377/14 tak, že článok 3 písm. 1) a článok 10 ods. 2 Smernice 2008/48/ES, ako aj bod I prílohy I tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. Súdny dvor vo svojom rozhodnutí tiež zdôraznil, že neoprávnené zahrnutie súm tvoriacich celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom do celkovej výšky úveru bude nevyhnutne viesť k podhodnoteniu RPMN, ktorej výpočet závisí od celkovej výšky úveru.

Celková výška spotrebiteľského úveru je maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalovaný pri zadávaní výpočtu RPMN zadal nesprávne vstupnú sumu poskytnutého úveru 1.200,- eur, hoci v skutočnosti žalobkyni poskytol len sumu 1.080,- eur. Preto nesprávne zadaný vstup mal potom za následok nesprávny výpočet RPMN, čo spôsobilo podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

Vzhľadom na záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, žalobkyni na základe uvedenej skutočnosti vznikla voči žalovanému povinnosť vrátiť len požičanú istinu úveru, bez poplatkov a bez úrokov. Keďže žalovaný reálne poskytol žalobkyni úver vo výške 1.080,- eur a žalobkyňa mu splatila na úver sumu vo výške 1.885,16 eur, t.j. o 805,16 eur viac, ako mal žalovaný nárok, táto suma predstavuje bezdôvodné obohatenie.

Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že bol prospech získaný a kto ho získal. Subjektívna doba sa počíta odo dňa, keď sa oprávnený dozvie o uvedených skutočnostiach. Nestačí teda, že oprávnený (ten, na úkor koho bolo získané bezdôvodné obohatenie) sa prípadne mohol o nich dozvedieť.

Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako možno právne kvalifikovať takýto nárok vyplývajúci zo skutkových okolností, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 67/2011 z 1. mája 2013).

Na to, aby začala plynúť subjektívna premlčacia doba na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, sa vyžaduje skutočná (preukázaná), a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného. K tomu dochádza len vtedy, keď oprávnený zistí také skutkové okolnosti, ktoré mu umožnia uplatniť jeho právo žalobou na súde.

Ako už bolo uvedené, pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vždy vyžaduje skutočná, a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a o tom, kto ho získal. V tejto súvislosti nie je právne významné, že oprávnený z bezdôvodného obohatenia sa o uvedených skutočnostiach mohol dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti.

Žalovaný nepreukázal, že od momentu, kedy sa žalobkyňa dozvedela o vzniku bezdôvodného obohatenia vo výške 805,16 eur a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil, do momentu podania žaloby na súd, by bola uplynula dvojiročná subjektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia.

Potom treba vychádzať z tvrdenia žalobkyne o tom, že sa žalovaný na jeho úkor obohatil, sa dozvedel až pri porade s advokátom, ktorému udelil plnú moc na zastupovanie v tomto konaní, teda od svojho právneho zástupcu získal skutočnú a kvalifikovanú vedomosť o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia, tzn. že reálne došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia v dôsledku porušenia zákona na strane žalovaného a k akému konkrétnemu rozsahu bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného došlo.

Žalobkyňa sa teda prvýkrát dozvedela aj relevantné skutočnosti pre možnosť uplatnenia si práva na vydanie bezdôvodného obohatenia od svojho právneho zástupcu, pričom k uvedenému došlo pri porade dňa 17.7.2017, pričom od nasledujúceho dňa začala plynúť pre žalobkyňu dvojiročná subjektívna premlčacia doba na uplatnenie bezdôvodného obohatenia na súde. Keďže žaloba bola na súde podaná elektronicky dňa 17.7.2019 o 19:03 hod. (viď č.l. 13 spisu), zaevidovaná bola nasledujúceho dňa 18.7.2019, táto bola podaná včas, preto žalovaným vznesená námietka premlčania je nedôvodná.

Judikatúra súdov, vrátane Európskeho súdu pre ľudské práva, nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. (Pozri rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok B. a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04.).

Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy a pri doplnení právneho posúdenia uvedeného v tomto rozhodnutí odvolacieho súdu správne aj žalobe vyhovel. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalovaného za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd napadnutý rozsudok v napadnutom rozsahu potvrdzuje ako vecne správny (§ 387 CSP).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 CSP a v odvolacom konaní úspešnej žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, § 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).